

MAJD HA A SZOBOR ELPORLAD

... felől érkező gyorsvonat előre nem látható okok miatt mintegy három órát fog késni - harsogta az állomás hangos bemondója.

- Na, még ez hiányzott! Az én autómnak is éppen tegnap kellett elromolnia - zsörtölődtem magamban. Nem okozott volna ez különösebben nagy gondot számomra, de mindenképpen be kellett jönnöm a városba, ezért vonatra ültem, hogy a halaszthatatlan ügyeimet elintézzem. Még örültem is egy kicsit, hogy kellő időben sikerült végeznem, így aztán nem kell sokat rostokolnom hazafelé az állomáson. Arra viszont nem készülhettem fel, hogy a nap nagyobb részét értelmetlen várakozással fogom eltölteni.

Közben a körülöttem nyüzsgő emberek máris tudni vélték, hogy biztosan valami súlyos baleset történt valahol valamelyik vasúti átjáróban.

Mivel a hirtelen rám szakadó üres időt valamivel ki kellett töltenem, ezért leültem egy padra, és jobb híján elkezdtem nézni a le-föl sétáló utasokat. Nemsokára feltűnt a közelben egy szerényen öltözött, ám mégis igényesen ápolt korombeli férfi, aki bizonytalanul toporgott szinte a saját tengelye körül. Végül váratlanul hirtelen megindult az irányomba és némi meglepetésemre tétova mozdulatokkal ugyan, de leült mellém.

- Úgy látom, egy irányba fogunk utazni, és talán gyorsabban telik az idő, ha közben beszélgetünk - cáfolt rá határozottságával az addig részemről feltételezett bátortalanságára. Azonnal láttam rajta, hogy az a fajta magányos ember lehet, aki mégis állandóan keresi a mások társaságát, ezért bár hiába gondoltam úgy még alig néhány perccel korábban, hogy a gondolataimba mélyedve magamban várom meg a vonat érkezését, most mégse mutatkoztam elutasítónak. Lehet, hogy a végén igaza lesz, főleg ha érdekes gondolatokat tudunk megosztani egymással.

- Az én életem is sokáig olyan volt, mint bármelyik más egyszerű emberé, akik szerény körülmények között, de becsületben nőtték fel - kezdte mesélni a történetét.

Még a szerelem is utolért egy napon. Fogtuk egymás kezét és nemigen volt azon kívül más fogni valónk. Csak a vak boldogság. Ezért aztán egy szerény kis albérletben húztuk meg magunkat. Úgy gondoltuk, hogy senki és semmi se siettet, majd apránként mi is megszerzünk magunknak minden fontos dolgot.

Aztán ahogy a kezeink szorítása lazulni kezdett, úgy változott meg az én asszonyom türelme is. Egyre sűrűbben tette szóvá, hogy már minden ismerősünk a saját házában lakik, csak mi maradtunk ilyen élhetetlenek.

Gondolatban igazat adtam neki, és elhatároztam, hogy válogatás nélkül vállalok el minden munkát, amit csak lehet, amennyit csak elbírok. Így ment ez évekig, de végül meglett az áhított eredmény, hiszen nem kevés hitellel ugyan, de mi is a saját házukba költözhattünk. Igaz, hogy közben le kellett mondanunk minden szórakozásról és a gyerekáldás is elmaradt.

Bekerültem egy olyan körforgásba, melyből többé nem volt kiszállás, és erőm se volt már ahhoz, hogy változtassak rajta. Kitartóan, éjjel-nappal dolgoztam, hogy a hiteleket mielőbb ki tudjam fizetni. Egyszer ez a pillanat is bekövetkezett. Arra viszont a legkevésbé se számítottam, ami otthon várt, amikor beléptem a házba.

Ott állt a konyha közepén az asszonyom, mellette két hatalmas bőrönd.

- Ennyit hoztam ide, nem is akarok többet elvinni. Ne próbálj marasztalni, a döntésem végleges, nem most hirtelen fogalmazódott meg bennem. Békében akarok innen elmenni, nem a harag visz el mellőled. Egyszerűen belefáradtam ebbe a monoton életbe. Úgy érzem, hogy pezsgésre, változatosságra van szükségem, mielőtt teljesen megvénülnék - mondta halkán, mint aki szinte még elnézést is kér a döntése miatt.

Szép csendben kiment a házból és én soha többé nem láttam. A döbbenet súlya alatt még sokáig álltam szótlánul és mozdulatlanul a konyha közepén. Nagyon sokáig.

Fogalmam se volt addig, hogy milyen érzés lehet magányosan élni, csak amikor belecsöppentem, akkor jöttem rá, hogy teljességgel kibírhatatlan állapot. Nem is mutatkoztam sehol, csak ahol nagyon muszáj volt. Engem ne kószolgassanak a rossznyelvű emberek. Törődjön mindenki a saját dolgával. Munka után begubóztam a vackomba, és időnként arról álmodoztam, hogy valamikor majd csak jóra fordul mégis a sorsom.

Aztán egyszer egy hatalmas nyári zivatar kellős közepén bőrig ázva ott állt a kapum előtt egy nálam szemmel láthatóan fiatalabb nő. Nem mozdult, nem szólt semmit csak kitartóan nézett befelé.

Megsajnáltam, kimentem hozzá. Behívtam a házamba. Gondoltam, amíg eláll az eső, megpihenhet nálam, bárhonnán vetődött is oda. Lekucorodott a sarokba és szótlánul lesett ki az ablakon. Bár fogalmam se volt arról, hogy honnan jött, merre tart, egyáltalán ki ő, mégis az első pillanattól kezdve rokonszenvesnek tűnt a maga elesettségével együtt. Az eső már régen elállt, de ő még mindig a sarokban ült. Soha nem árulta el, hogy egyszerűen csak messziről lerítt rólam a magány, vagy esetleg mégis tudott rólam valamit. Abban a pillanatban még nem merült fel bennem ez a kettősség. Nagy sokára megmozdult, és bizonytalan hangon megkérdezte, hogy maradhat-e még.

- Vajon csak meg akar száradni, majd rendbe hozni magát mielőtt elmegy, vagy ha más terve van, akkor mire gondolhat? - tettem fel magamban a kérdést. Miután rövid időn belül végzett, határozott mozdulattal elém állt, és abban a pillanatban a szeméből valami vissza nem utasítható üzenet indult el felém.

- Ha úgy gondolja, maradhat még - nyögtem ki végül. Hosszas beszélgetésbe kezdtünk, de hiába próbáltam arra terelni a szót, hogy egyáltalán honnan és hogy került hozzám, ki ő és mik a további szándékai.

- Jó lenne, ha még sokáig itt maradhatnék nálad - mondta később, amikor már úgy gondolta, hogy elég bizalom alakult ki köztünk.

Meglepődtem a bátorságán, de amikor feleszméltem a váratlan kérés hatása alól, úgy gondoltam, hogy éppen elég ideig voltam már magányos. Egy asszony szorgos keze mindig jól jön a háznál, ha pedig számomra nem megfelelően viselkedik, akkor egyszerűen kizavarom a házamból. Elvégre a ház az enyém.

Úgy alakult, hogy éveket éltünk mondhatnám inkább egymás mellett, mint együtt, de azért mégse volt rossz az az állapot. Egyikünk se kérdezte a másikat a múltjáról, magunktól pedig messzire elkerültük még a gondolatát is, hogy szóba hozzuk. Elején még csak néha, aztán már egyre gyakrabban láttam kétes elemekkel, de úgy voltam vele, hogy amíg nem hozza be őket a házamba, addig nem sok közöm van hozzá.

Egyszer csak váratlanul leült velem szembe, és sírásra görbülő hangon panaszkolta el, hogy neki senkije és semmije sincs. Mi lesz vele, ha kettőnk közül ő marad vissza. Hiszen akkor mehet az utcára. Ezen csak akkor tudnánk segíteni, ha rá íratnám a házamat, a szerződésbe pedig bekerülne az én haszonélvezeti jogom az életem végéig.

Átgondoltam és mivel se közel se távol nem volt olyan örökösöm, akire szívesen hagytam volna a vagyonomat, ezért beleegyeztem a kérésébe.

Persze, hogy utólag minden ember okos, talán még én is. De akkor nem sejtettem, hogy bármilyen csapdába kerülhetek. Fenntartás nélkül bíztam meg abban a nőben, aki közel tíz éve lakott akkor már nálam. Azt én buta nem feltételeztem, hogy olyan emberek is létezhetnek a világban, akiknek nem tiszta és becsületes az észjárásuk. Addig csúrte-csavarta a szerződésben foglaltakat, hogy a végén elolvasás nélkül aláírtam, és csak később döböntem rá, hogy kimaradt belőle az én haszonélvezeti jogom.

Néhány nap múlva a munkából megérkezve zárva találtam a kaput, és hiába próbáltam újra és újra, a kulcsom nem nyitotta. Viszont az addig távolról látott kétes alakok ott vigyorogtak az ablak mögött.

- Takarodj a házamból – rohant ki és üvöltött rám az egykor megszánt és befogadott társam. Nyomatékként pedig elkezdtek kifelé tódulni az ismerősei.

Hirtelen a gyomromhoz kaptam, iszonyatos görcsöt éreztem, összegörnyedve zuhantam a földre. Nem tudom, hogy mennyi ideig lehettem ott, de végül egy jó szándékú ember mentőt hívott és bekerültem a kórházba.

Ijesztően komoly elváltozásokat diagnosztizáltak nálam, úgyhogy nagyon gyorsan műteni kellett. Az elég hamar világossá vált számomra, hogy főleg a kórházból kikerülést követő néhány hét alatt egyrészt önállóan nem tudom ellátni magamat, másrészt hely sincs, ahova mehetnék. Hiszen kegyetlenül kitűrtak a saját házamból, rokonaimmal pedig soha nem tartottam a kapcsolatot, azt se tudom, hogy az ország melyik részén laknak. Kétségbeesve kezdtem hívni az ismerőseimet, míg végül egy régebbi barátom megértve a helyzetemet, megszánt és lehetővé tette, hogy néhány hétig náluk lábadozzak, de csak addig, amíg talpra nem állok.

Annyira lekötött a meséje, hogy észre se vettem az idő múlását. Egyszer csak hirtelen felriadtam. Ugyanis az állomás hangos bemondóján végre közölték, amire a türelmetlen utasok már nagyon régóta vártak, vagyis a vonatom öt perc múlva befut az állomásra. Vállamra dobtam a táskámat és kezdtem volna fölállni, de óvatosan megérintette a karomat.

- Ha lehet, ezt még hallgassa meg, hiszen talán ez a legfontosabb fejezet az egész történetemben - nézett rám kérően.

Tudja, mostanában egyre gyakrabban jutott eszembe a nagyapám. Mindkét nagyapám alföldi tanyán élt viszonylag közel egymáshoz. Mint ahogy nem egyformán szerettek, így aztán én se őket. Amíg gyerek voltam, nyaranta néhány hetet náluk tölthettem, ám az első adandó alkalommal ellógtam a kedvelt nagyapámhoz, és utána mindent elkövettem azért, hogy ott is maradhassak nála.

Akkor még csodaszámba ment arrafelé az autó, no meg az öregek már nem is igazán tudtak mit kezdeni a tudomány fejlődésével, ezért nagyapámnak is lova volt, melyet olykor befogott egy kocsi elé, ha bárhova kellett mennie. Mindig maga mellé ültetett a bakra, és én nagyon boldog voltam, hiszen azt is megtehetette volna, hogy háta mögé küld a saroglyára. De ebből is éreztem, hogy szeret és egyenrangú társának tart.

Ahogy poroszkáltunk a pusztában, egyszer oda érkeztünk egy útkereszteződéshez, és én nagyon meglepődtem, hiszen a földutak találkozásánál teljesen megmagyarázhatatlan módon ott volt egy ütött-kopott talpazatra állított szobor, melyről már azt se lehetett igazán megállapítani, hogy egykor milyen szándékkal vihették éppen oda.

Nagyapám a szeme sarkából rám nézve észrevette az érthetetlen csodálkozásomat.

- Tudod, fiam, amikor annyi idős voltam, mint te, ez a szobor már akkor is itt állt. Soha senki nem tudta, hogy ki, mikor és milyen szándékkal hozatta ide a tanyavilág közepébe. Soha senki nem is törődött vele. Gátlástalanul kóstolgathatta a süvítő alföldi szél, a tél hidege, a nyár forrósága, de dacolva minden megpróbáltatással, azóta is itt áll mereven, csak éppen az idő vasfoga viselte meg egy kicsit a külsejét.

Mégis azt mondom, hogy előbb fog elporladni ez a szobor, mint hogy a magunk fajtája gazdagsághoz jutna. Itt a tanyavilágban minden nap meg kell küzdenünk a betevőért, és mint ahogy ide születünk és itt élünk, innen fogunk majd elmenni az utolsó utunkra is.

Nagyapám lovas kocsijával néhány évig még rendszeresen elhaladt a szobor mellett. Hol velem, hol nélkülem. Bár ahogy kezdtem felcseperedni, egyre gyakrabban nélkülem. Aztán egyszer az is bekövetkezett, ami előbb-utóbb mindenkit elér. Ott voltam vele az utolsó útján, és amikor a temetőbe kísértük, a szobor még mindig ott feszített a dűlőutak kereszteződésében. Megkönnyeztem, és elhatároztam, hogy soha többé nem térek vissza arra a helyre. Az én szemem előtt ne meredezzen egy pillanatig se az a szobor, miközben az én drága nagyapám meg szegényen halt meg - zsörtölődtem szomorkásan magamban.

Azóta sok-sok év telt el, már teljesen elfelejtettem, ám a gondolataimban mostanában egyszer csak váratlanul újra megjelent az a szobor. Főleg a nagyapám szavai zakatoltak a fülemben egyre sűrűbben. Csak kissé átértelmezve a saját sorsomra, mert bár soha nem lehettem gazdag, de ugyan kit érdekel a sokak által agyonhajkurászott gazdagság, főleg ha közben meg nincs egészség?

A nagyon súlyos műtétemből éppen csak lábadozva teljesen reménytelenül botorkáltam az utcán, ugyanis a barátom által felajánlott három hétből már csak néhány nap maradt hátra, amíg még ott lehetek náluk meghúzódva egy kopott ágyon. Aztán betegen, önellátásra képtelen állapotban mehetek valahova. De hova? Annyira kétségbe voltam esve, hogy egyedül csak arra tudtam gondolni, hogy nagyjából ennek az egész őrületnek itt és most lesz

vége. Nincs tovább, ennyi volt. Hiszen előbb fog elporladni az a szobor, mint hogy én bárhol, bármikor nyugalmat, helyet, békességet találnék még egyszer magamnak.

És akkor váratlanul, mint a legszebb mesékben, ahogy felnéztem, azonnal feltűnt egy kissé hajlott hátú, bizonytalan mozgású nő tétova közeledése felém. Csak a pillantásából ismertem meg, hogy egykor mi osztálytársak voltunk. Megpróbáltam szégyenlősen eloldalazni mellette, de ő megszólított. Így van az, amikor két megkeseredett élet váratlanul összefut. Könnyek, bátortalan szavak, bizonytalan simogatások, mégis valami hirtelen ébredő hit, hogy mégse veszett el minden körülöttünk.

Neki is nehéz élete volt és öregségére teljesen magára maradt. Miután elmeséltem neki, hogy miként forgattak ki aljas módon mindenemből, felajánlotta, hogy költözzek hozzá, hiszen együtt mégis könnyebb lesz mindkettőnknek. Akkòr sokáig képtelen voltam megszólalni is, de aztán boldogan repültem hozzá.

És most itt vagyok. A kontrollon is egészen jól mondott az orvosom. Ismét tele vagyok bizakodással és reménnyel.

Az a szobor meg ott valahol a tanyavilágban ráér elporladni, hiszen végre megtaláltam magam körül a nyugalmat, békességet, a csendes és mégis őszinte szeretetet!

A vonat befutott és a hirtelen kialakult nagy tolongásban köszönés nélkül váltunk el egymástól, ugyanis fejvesztve rohant mindenki, hogy helyet találjon magának.

Vége elindultunk, és én egy ismeretlen ember sorsától terhelten az ablak mellé kucorodva hosszasan bámultam az egyre inkább értelmét vesztes világ egyre inkább elmosódó színeibe...